

11 Aanbrengen van verharding

11.1 Inleiding

Neerslag die op een onverharde bodem valt, zakt bijna helemaal in de bodem weg. Het grootste deel van deze neerslag verdampt uiteindelijk of komt terecht in het grondwater. Een ander deel stroomt langzaam ondergronds af naar het oppervlaktewater of komt op een andere plek aan de oppervlakte als kwel. Slechts een heel klein deel stroomt direct af naar oppervlaktewater.

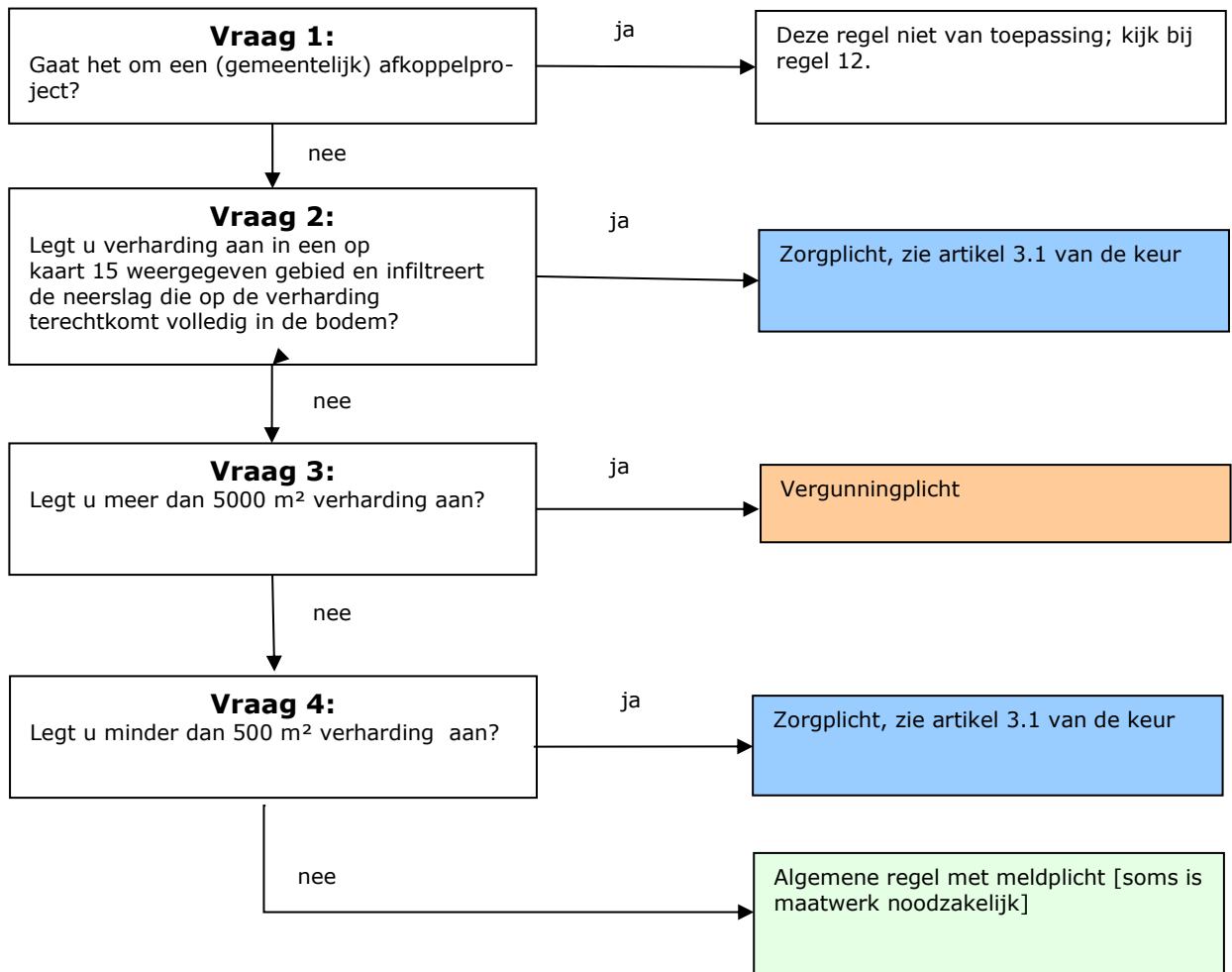
Als een terrein wordt verhard, bijvoorbeeld door bestrating aan te leggen of een gebouw te plaatsen, stroomt de neerslag bijvoorbeeld via dakgoten en straatkolken sneller naar het oppervlaktewater. Dit noemen we versnelde afvoer. Versnelde afvoer leidt tot een zwaardere belasting van het oppervlaktewatersysteem. Neerslag komt hier sneller in terecht, dus er moet meer ruimte beschikbaar zijn om dat water op te slaan. Daarom stelt Rijnland regels aan het aanbrengen van verharding.

Bekende voorbeelden van “verharding” zijn: daken van bouwwerken, wegen, trottoirs, voet- en fietspaden en parkeerplaatsen. Minder bekende voorbeelden, die eveneens worden aangemerkt als verharding, zijn terreinen voor pot- en containerteelt (PCT) met een gesloten systeem-en glastuinbouwbedrijven. Ook halfopen verhardingen, zoals grasbetontegels, worden gezien als verharding.

Wanneer een onverharde bodem wordt verhard, is het meestal nodig om compenserende maatregelen te treffen.

NB: Soms is verharding niet voorzien van een afvoer. Als deze verharding alsnog wordt voorzien van een hemelwaterafvoer of wordt aangesloten op een alternatieve waterberging, wordt deze gezien als NIEUWE verharding.

11.2 Vragenboom

Toelichting vraag 1

Soms is verharding nog aangesloten op een gemengd stelsel, maar wordt deze afgekoppeld. Dan komt neerslag niet meer terecht in het vuilwaterriool, maar in het oppervlaktewater. Voor deze 'afkoppelprojecten' is een aparte regel opgesteld, namelijk regel 12.

Toelichting vraag 2

Langs de kust bevindt zich een hoger gelegen strook zandgrond, waar neerslag die terecht komt op verhardingen, wordt afgevoerd naar de bodem. In die gebieden geldt een zorgplicht, als de verharding niet wordt voorzien van hemelwaterafvoeren die lozen richting riolering en/of oppervlaktewater.

Toelichting vraag 3

Hemelwater dat terecht komt op verharding, wordt meestal via hemelwaterafvoeren afgevoerd naar het oppervlaktewater. In principe moet voor elke nieuw aangelegde verharding compenserend oppervlaktewater worden gegraven. Dit moet minimaal 15% van de toename aan verharding zijn. In plaats van water graven, mag ook gebruik worden gemaakt van een positief saldo op een BRC (met goedvinden van de eigenaar hiervan). Ook mag gebruik gemaakt worden van water dat eerder gegraven is (maximaal vijf jaar voorafgaand aan de melding/vergunningaanvraag). Dit water mag dan uiteraard nog niet ingezet zijn als compensatie voor een ander plan of zijn opgenomen op een BRC. Ook kan gebruik worden gemaakt van een (gedeeltelijke) alternatieve waterberging.

Bij uitbreidingen van het verharde oppervlak met meer dan 5.000 vierkante meter, kan het effect van de toename aan verharding op de omgeving aanzienlijk zijn. Bij deze grote oppervlakken is het belangrijk dat voldoende waterberging op de juiste plaats wordt aangelegd. De juiste afmeting en locatie van deze waterberging kan alleen via een individuele beoordeling worden bepaald. Voor deze gevallen geldt daarom een vergunningplicht.

Er zijn situaties waarin verharding wordt aangelegd, maar waar geen hemelwaterafvoeren worden aangelegd. Dit kan bijvoorbeeld wanneer gebruik wordt gemaakt van half open verharding, zoals grasbetontegels. Ook bij sommige (bredere) lijnvormige verhardingen kan soms sprake zijn van de aanleg van verharding zonder compensatie. Omdat hier per geval moet worden bekeken wat de gevolgen zijn voor het oppervlaktewatersysteem, geldt hiervoor ook een vergunningplicht.

Toelichting vraag 4

Bij kleine uitbreidingen van verharding zullen de negatieve effecten op de omgeving beperkt zijn. In die gevallen volstaat daarom een zorgplicht.

Wanneer het aanleggen van verharding in fasen wordt uitgevoerd, als onderdeel van een groter samenhangend project, dan is de totale omvang van het eindproject bepalend of er sprake is van meer dan 500 vierkante meter extra verharding.

11.3 Algemene regel

Artikel 1: Reikwijdte van de algemene regel

Deze algemene regel is van toepassing op het aanleggen van 500 tot 5000 m² verharding, wanneer:

- a. deze verharding niet ligt in een op kaart 15 weergegeven gebied en de neerslag die hierop terecht komt volledig in de bodem infiltreert, en;
- b. de verharding wordt aangelegd op onverharde grond.

Artikel 2: Compensatieverplichting

- a. Het aanbrengen van de verharding moet worden gecompenseerd door het graven van compenserend wateroppervlak ter grootte van 15% van het oppervlak van de toename aan verharding, en;
- b. dit compenserend wateroppervlak bestaat uit:
 1. nieuw gegraven oppervlaktewater, en/of;
 2. een afschrijving van een Berging Rekening Courant, en/of;
 3. aantoonbaar extra gegraven oppervlaktewater in de vijf jaar direct voorafgaand aan de melding conform artikel 6, dat niet is gegraven om te voldoen aan een andere compensatieverplichting.
- c. Indien nieuw oppervlaktewater wordt gegraven, zoals bedoeld in sub b onder 1, moet dit voorafgaand aan, of gelijktijdig met, het aanbrengen van de verharding worden gerealiseerd.
- d. De compensatie, zoals bedoeld in sub b onder 1, 2 en 3, moet plaatsvinden op de volgende locatie:
 1. wanneer de neerslag wordt afgevoerd naar een deel van het poldersysteem, vindt de compensatie plaats binnen het peilvak waarin de neerslag wordt gebracht, of;
 2. wanneer de neerslag wordt afgevoerd naar een deel van het boezemsysteem, vindt de compensatie plaats binnen 5 kilometer van de locatie waar de neerslag in het systeem wordt gebracht, of;
 3. wanneer verharding wordt aangelegd in een hoogwatervoorziening, vindt de compensatie plaats op peilvakpeil, binnen het peilvak waarin de hoogwatervoorziening zich bevindt.

Artikel 3: Alternatieve waterberging

In afwijking van artikel 2 hoeft geen compenserend wateroppervlak te worden gegraven voor zover er ten behoeve van de verharding een alternatieve waterberging wordt aangelegd, zoals bedoeld in regel 27 Alternatieve waterbergingen.

Artikel 4: Gebruik maken afname aan verharding

In afwijking van artikel 2 hoeft geen compenserend wateroppervlak te worden gegraven wanneer gebruik wordt gemaakt van een afname aan verharding, wanneer:

- a. in geval het aanbrengen van verharding plaatsvindt in een poldersysteem: de afname heeft plaatsgevonden binnen hetzelfde peilvak als waar de neerslag van de nieuwe verharding wordt gebracht, en;
- b. in geval het aanbrengen van verharding plaatsvindt in een boezemsysteem: de afname heeft plaatsgevonden binnen 5 kilometer van waar de neerslag van de nieuwe verharding in het systeem wordt gebracht, en;
- c. deze afname heeft plaatsgevonden maximaal vijf jaar voor de datum van melding conform artikel 6, en;
- d. de initiatiefnemer kan aantonen dat er sprake is van een afname van verharding, en;
- e. in geval van een afname op een perceel van een derde partij, de eigenaar van dit perceel schriftelijk akkoord is met gebruik van deze afname.

Artikel 5: Mogelijkheden voor maatwerk

- a. Het college kan bij maatwerkvoorschrift afwijken van de in artikel 2 sub a neergelegde verplichting tot het ter compensatie aanleggen van water, wanneer:
 1. de toename aan verhard oppervlak van tijdelijke aard (niet langer dan 1 jaar) is en niet tot wateroverlast leidt, en/of;
 2. de verharding lijnvormig is en deze niet versneld afvoert op het oppervlaktewatersysteem, en/of;
 3. verharding zo wordt aangelegd dat de neerslag volledig infiltreert in de bodem, zonder dat deze neerslag (via hemelwaterafvoeren of oppervlakkige afvoer) versneld wordt afgevoerd naar het oppervlaktewater.
- b. Het college kan bij maatwerkvoorschrift afwijken van de in artikel 2 sub c neergelegde verplichting tot graven van compenserend oppervlaktewater voorafgaand aan of gelijktijdig met het aanbrengen van de verharding, wanneer:
 1. het voldoen aan deze verplichting technisch niet mogelijk is, en;
 2. het waterstaatkundig toelaatbaar is om later te compenseren, tot maximaal 3 maanden na het aanleggen van de verharding.
- c. Het college kan bij maatwerkvoorschrift afwijken van de in artikel 2, sub d voorgescreven locatie van de compensatie en een andere locatie voorschrijven, wanneer:
 1. het fysiek niet mogelijk is om op de voorgeschreven locatie te compenseren, en;
 2. het waterstaatkundig toelaatbaar is om niet op de voorgeschreven locatie te compenseren.
- d. Het college kan bij maatwerkvoorschrift afwijken van de in artikel 4, sub c voorgescreven termijn van 5 jaar, wanneer:
 1. de afname aan verharding niet langer dan 10 jaar geleden is, en;
 2. het waterstaatkundig toelaatbaar is gebruik te maken van deze afname.

Artikel 6: Meldplicht

- a. Het aanbrengen van de verharding moet uiterlijk twee weken voor aanvang van de uitvoering bij het bestuur worden gemeld.
- b. De melding kan schriftelijk en/of digitaal worden gedaan.
- c. Bij de melding wordt de volgende informatie verschaft:
 1. naam en adres van degene die de verharding gaat of laat aanbrengen;
 2. adres of locatie waar de verharding en compensatie worden uitgevoerd;
 3. de verwachte start- en einddatum van de werkzaamheden;
 4. indien gebruik wordt gemaakt van artikel 2, sub b, onder 2, een bewijs van het afkopen/een toestemming van de eigenaar/beheerder van een Berging Rekening Courant;
 5. indien gebruik wordt gemaakt van artikel 2, sub b, onder 3, en indien van toepassing, een bewijs van het afkopen/een toestemming van de eigenaar van het reeds gegraven water;
 6. indien gebruik wordt gemaakt van artikel 3, onder 3, een schriftelijke toestemming van de eigenaar van het perceel waarop sprake is van afname van verharding.
 7. een situatietekening met een schaal van ten minste 1:200, die minimaal bevat:
 - a. de locatie van de nieuwe verharding voorzien van maatvoering in m², en;
 - b. de locatie van de compensatie voorzien van maatvoering in m², en;
 - c. de locatie van de hemelwateruitla(a)t(en).

Toelichting artikel 1: Reikwijdte van deze algemene regel

In dit artikel is aangegeven op welke handelingen deze algemene regel van toepassing is. In deze algemene regel zijn de voorwaarden opgenomen waaronder deze handelingen zijn toegestaan. Deze algemene regel geldt op grond van artikel 3.2, tweede lid, sub 9, van de keur.

Bij de aanleg van nieuwe woonwijken vanaf 10 of meer woningen, tellen de nog onverharde tuinen voor 50% mee als verharding.

Toelichting artikel 2: Compensatieverplichting

Verplichting tot compensatie

Als neerslag niet in de bodem kan infiltreren, komt het sneller in het oppervlaktewater terecht. Die extra belasting op het watersysteem moet worden gecompenseerd, zodat een tekort aan bergend vermogen wordt voorkomen. Het oppervlak van het nieuwe water moet minimaal 15 procent bedragen van de toename aan verharding.

Soms kan op een andere wijze worden gecompenseerd:

Compensatie via een Berging Rekening Courant

Diverse gemeenten en enkele andere partijen binnen het beheersgebied van Rijnland, hebben een zogenaamde Berging Rekening Courant (BRC): een saldo van gedempt en gegraven water. Indien de eigenaar van de BRC in een peilvak beschikt over een positief saldo, mag zij derden toestemming geven om hier gebruik van te maken. Dit is ter beoordeling van de eigenaar van de BRC. Degene die verharding aanbrengt en de compensatie wil regelen via de BRC, verzoekt de eigenaar van de BRC om toestemming. Wanneer deze toestemming wordt gegeven, hoeft er geen nieuw compenserend water te worden gegraven.

Compensatie door recent gegraven water

Het wateroppervlak dat recent is gegraven, kan worden ingezet voor compensatie die op grond van het eerste lid is voorgeschreven. Hierbij zijn echter twee belangrijke voorwaarden: (1) het water is niet gegraven om te voldoen aan een andere compensatieverplichting en (2) het water mag maximaal vijf jaar voor de melding voor het verharden zijn gegraven. Deze termijn van vijf jaar is ingebouwd, omdat Rijnland moet weten op welk waterbergend vermogen in een peilgebied blijvend kan worden gerekend.

Moment van compensatie

Om te voorkomen dat wateroverlast ontstaat als gevolg van de toename aan verharding, moet het compenserende oppervlaktewater vooraf aan of gelijktijdig met de aanleg van de verharding worden gegraven.

Open verbinding

Het water dat ter compensatie wordt gegraven, moet bijdragen aan de waterberging in het betreffende gebied. Daartoe dient het water in open verbinding te staan met de rest van het oppervlaktewatersysteem. Het graven van een geïsoleerde vijver wordt dus niet beschouwd als compensatie in oppervlaktewater.

Locatie van de compensatie

De invloed op het watersysteem van nieuwe verharding is lokaal merkbaar. Om die reden is in de algemene regel voorgeschreven dat de compensatie in de directe omgeving moet plaatsvinden, zodat daar geen negatieve effecten optreden. Concreet betekent dit bij versnelde afvoer naar een:

- watergang die onderdeel uitmaakt van het poldersysteem, dat de compensatie moet plaatsvinden in hetzelfde peilvak;
- watergang die onderdeel uitmaakt van het boezemsysteem, dat de compensatie moet plaatsvinden in het boezemsysteem en binnen een straal van 5,00 kilometer.

Soms wordt verharding aangelegd in hoogwatervoorziening. Deze gebieden met een peilafwijking wateren veelal versneld af op het peilvak waarin ze gelegen zijn. Om die reden moet de aanleg van de verharding worden gecompenseerd in het peilvak of de boezem waarop de hoogwatervoorziening zelf afwatert.

Toelichting artikel 3: Alternatieve waterberging

Soms is het mogelijk om een alternatieve waterberging aan te leggen, waardoor de neerslag die terecht komt op de verharding niet versneld wordt afgevoerd. In regel 27 Alternatieve waterbergingen is opgenomen wanneer een alternatieve waterberging is toegestaan en aan welke eisen deze moet voldoen.

Toelichting artikel 4: Gebruik maken van afname aan verharding

Als in een gebied verharding aanwezig is geweest, mag deze afname aan verhard oppervlak gebruikt worden ter compensatie van de toename aan verharding. De verharding moet dan wel in hetzelfde peilvak gelegen zijn of binnen 5 km in een boezemgebied.

Toelichting artikel 5: Mogelijkheden voor maatwerk

Tijdelijke verharding (a)

Bij een tijdelijke toename aan verhard oppervlak kan alleen afgezien worden van de normaal gesproken verplichte compensatie, wanneer dit niet leidt tot wateroverlast in de rest van het peilgebied.

Lijnvormige verharding (a)

Water dat afstroomt van lijnvormige verhardingen die niet worden voorzien van een hemelwaterafvoer (zoals bijvoorbeeld fietspaden), infiltreert in de bodem, mits de afstand tot de naastgelegen watergang breed genoeg is. Meestal is 1 meter voldoende. Belangrijk is wel dat die strook dan onverhard is. Omdat het hemelwater dan infiltreert, ontstaat geen extra belasting op het (oppervlakte)watersysteem. Om die reden hoeft hiervoor niet te worden gecompenseerd.

Verhardingen waarvan wordt geïnfiltreerd(1)

Soms wordt verharding aangelegd waarvan de neerslag volledig wordt geïnfiltreerd in de bodem. Dit kan bijvoorbeeld wanneer gebruik wordt gemaakt van halfopen verharding. Deze worden vaak zonder afvoeren aangelegd. Het water dat op deze verharding terecht komt, stroomt dan af naar de bodem en infiltreert hierin. Of alle neerslag kan infiltreren, is afhankelijk van de grondsoort en de afstand tot de verharding tot naast- of nabijgelegen oppervlaktewater. Als de neerslag volledig in de bodem infiltreert, hoeft niet te worden gecompenseerd. In de vergunning kunnen dan nog wel extra eisen worden opgenomen met betrekking tot de uitvoering. Wanneer gebruik wordt gemaakt van bijvoorbeeld een kratjessysteem, kan geen gebruik gemaakt worden van dit artikel. Dan moet regel 27 worden geraadpleegd.

Later compenseren (b)

In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat het niet mogelijk is het water voorafgaand aan, of gelijktijdig met, de verhardingswerkzaamheden aan te leggen. Indien de waterstaatkundige situatie het toelaat, mag het water later worden aangelegd, met een maximum van 3 maanden na het aanleggen van de verharding. In het maatwerkvoorschrift wordt vastgelegd wanneer het water gegraven moet zijn en welke (eventueel) aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Maatwerk wordt alleen verleend indien ten tijde van de aanvraag de locatie van het te graven compenserend water al wél bekend is. De melding of vergunningaanvraag voor het graven van het water moet gelijktijdig met de melding voor het aanbrengen van verharding worden gedaan.

Compenseren op andere locatie (c)

Alleen indien er aantoonbaar geen mogelijkheid is om de compensatie lokaal uit te voeren, kan van dit maatwerkvoorschrift gebruik worden gemaakt. Bij de aanvraag wordt dan bekeken of het aanbrengen van de verharding in dat specifieke geval alsnog kan worden toegestaan via compensatie in een ander (lager liggend) peilvak of op een andere locatie in het boezemsysteem, waarmee de gevolgen van de versnelde afvoer worden gecompenseerd. In het maatwerkvoorschrift wordt de nieuwe locatie van de compensatie vastgesteld.

Compenseren binnen peilafwijking (d)

Alleen indien er aantoonbaar geen mogelijkheid is om de compensatie uit te voeren in het peilvak waarop de peilafwijking afwatert, kan van dit maatwerkvoorschrift gebruik worden gemaakt. In uitzonderlijke gevallen zullen er mogelijkheden zijn voor het compenseren van de toename aan verharding binnen de peilafwijking. Vaak zullen dan aanvullende maatregelen moeten worden getroffen, bijvoorbeeld door het aanpassen van een stuw. In het maatwerkvoorschrift kunnen hierover eisen worden opgenomen.

Gebruik maken van een afname aan verharding langer dan 5 jaar geleden (e)

Als het waterstaatkundig toelaatbaar is, kan gebruik gemaakt worden van een afname aan verharding die tussen de 5 en 10 jaar geleden heeft plaatsgevonden. Of gebruik gemaakt kan worden van dit maatwerkvoorschrift, is afhankelijk van de peilstijging die ontstaat bij aanleg van de verharding zonder compensatie.

Toelichting artikel 4: Meldplicht

Het melden van het aanleggen van verharding is belangrijk, omdat hiermee het watersysteem wordt gewijzigd. Wijzigingen in het watersysteem worden op grond van de Waterwet geregistreerd in de legger Oppervlaktewateren van Rijnland.

11.4 Beleidsregel

Artikel 1: Reikwijdte van deze beleidsregel

Deze beleidsregel is van toepassing op het aanleggen van meer dan 5000 m² verharding, wanneer:

- a. deze verharding niet ligt in een op kaart 15 weergegeven gebied *en* de neerslag die hierop terecht komt volledig in de bodem infiltreert, en;
- b. de verharding wordt aangelegd op onverharde grond.

Artikel 2: Compensatie door aanleg water

- a. Het aanbrengen van de verharding moet worden gecompenseerd door het graven van compenserend wateroppervlak ter grootte van 15% van het oppervlak van de toename aan verharding, en;
- b. Het compenserend wateroppervlak bestaat uit:
 1. nieuw gegraven oppervlaktewater dat in verbinding staat met het watersysteem, en/of;
 2. een afschrijving van een Berging Rekening Courant, en/of;
 3. aantoonbaar extra gegraven water in de vijf jaar direct voorafgaand aan de vergunningaanvraag voor het aanbrengen van de verharding, dat niet is gegraven om te voldoen aan een andere compensatieverplichting, en;
- c. Wanneer de neerslag wordt afgevoerd naar een deel van het poldersysteem, moet:
 1. de compensatie plaatsvinden binnen het peilvak waarin de neerslag wordt gebracht, en;
 2. de compensatie zo wordt aangelegd, dat door de aanleg van de verharding geen ontoelaatbare peilstijging wordt veroorzaakt, en;
- d. Wanneer de neerslag wordt afgevoerd naar een deel van het boezemsysteem, moet:
 1. de compensatie plaatsvinden binnen 5 kilometer van de locatie waar de neerslag versneld in het systeem wordt gebracht, en
 2. de compensatie zo wordt aangelegd, dat door de aanleg van de verharding geen ontoelaatbare peilstijging wordt veroorzaakt, en;
- e. Wanneer verharding wordt aangelegd in een hoogwatervoorziening, vindt de compensatie plaats op peilvakpeil, binnen het peilvak waarin de hoogwatervoorziening zich bevindt, en;
- f. In tegenstelling tot de leden c en d en e kan de compensatie op een andere locatie plaatsvinden, wanneer:
 1. het fysiek niet mogelijk is om te compenseren op de voorgeschreven locatie, en;
 2. het waterstaatkundig toelaatbaar is om niet binnen hetzelfde peilvak of binnen 5 kilometer te compenseren.

Artikel 3: Gebruik maken afname aan verharding

In afwijking van artikel 2 hoeft geen compenserend wateroppervlak te worden gegraven wanneer er gebruik wordt gemaakt van een afname aan verharding, wanneer:

- a. in geval het aanbrengen van verharding plaatsvindt in een poldersysteem: de afname heeft plaatsgevonden binnen hetzelfde peilvak als waar de neerslag van de nieuwe verharding wordt gebracht, en;
- b. in geval het aanbrengen van verharding plaatsvindt in een boezemsysteem: de afname heeft plaatsgevonden binnen 5 kilometer van waar de neerslag van de nieuwe verharding in het systeem wordt gebracht, en;
- c. deze afname heeft plaatsgevonden maximaal vijf jaar voorafgaand aan datum van de vergunningaanvraag, en;
- d. deze afname heeft plaatsgevonden tussen de vijf en de tien jaar voorafgaand aan de datum van de vergunningaanvraag en dit waterstaatkundig toelaatbaar is, en;
- e. de initiatiefnemer kan aantonen dat er sprake is van een afname aan verharding, en;
- f. in geval van een afname op een perceel van een derde partij, de eigenaar van dit perceel schriftelijk akkoord is met gebruik van deze afname.

Artikel 4: Vrijstelling compensatieverplichting

In afwijking van artikel 2 hoeft geen compenserend wateroppervlak te worden gegraven wanneer:

- a. verharding wordt aangelegd waarbij de neerslag volledig infiltreert in de bodem, zonder dat deze neerslag (via hemelwaterafvoeren of oppervlakkige afvoer) versneld wordt afgevoerd naar het oppervlaktewater, en/of;
- b. de toename aan verhard oppervlak van tijdelijke aard (niet langer dan 1 jaar) is en dit niet tot wateroverlast leidt.

Artikel 5: Compensatie door alternatieve waterberging

In afwijking van artikel 2 hoeft geen compenserend wateroppervlak te worden gegraven voor zover er ten behoeve van de verharding een alternatieve waterberging wordt aangelegd, zoals bedoeld in regel 27 Alternatieve waterbergingen.

Artikel 6: Eisen in de vergunning

In de vergunning worden, indien van toepassing, in ieder geval eisen opgenomen met betrekking tot:

- a. de omvang en locatie van de toename van verharding;
- b. de locatie(s) waar de neerslag versneld in het oppervlaktewater wordt gebracht;
- c. de omvang en locatie van het compenserend wateroppervlak;
- d. de volgorde van compensatie en toename van verhard oppervlak - uitgangspunt daarbij is dat de compensatie moet plaatsvinden voorafgaand aan de verharding.

Toelichting artikel 1: Reikwijdte van deze beleidsregel

Deze beleidsregel is van toepassing op het versneld afvoeren van neerslag bij een toename van het verharde oppervlak van meer dan 5.000 vierkante meter (0,50 hectare). Deze handeling is op grond van artikel 3.3, lid 1, sub f van de keur zonder vergunning verboden. In deze beleidsregel is aangegeven hoe Rijnland de aanvraag om een vergunning zal toetsen en welke eisen in de vergunning worden opgenomen.

Bij de aanleg van nieuwe woonwijken vanaf 10 of meer woningen, tellen de nog onverharde tuinen voor 50% mee als verhard oppervlak.

Toelichting artikel 2: Compensatie door aanleg water

Verplichting tot compensatie

Als neerslag niet in de bodem kan infiltreren, komt het sneller in het oppervlaktewater terecht. Die extra belasting op het watersysteem moet worden gecompenseerd, zodat een tekort aan bergend vermogen wordt voorkomen. Het oppervlak van het nieuwe water moet minimaal 15 procent bedragen van de toename van het verharde oppervlak.

Soms kan op een andere wijze worden gecompenseerd:

Compensatie via een Berging Rekening Courant

Diverse gemeenten en enkele andere partijen binnen het beheersgebied van Rijnland, hebben een zogenaamde Berging Rekening Courant (BRC): een saldo van gedempt en gegraven water. Indien de eigenaar van de BRC in een peilvak beschikt over een positief saldo, mag zij derden toestemming geven om hier gebruik van te maken. Dit is ter beoordeling van de eigenaar van de BRC. Degene die verharding aanbrengt en de compensatie wil regelen via de BRC, verzoekt de eigenaar van de BRC om toestemming. Wanneer deze toestemming wordt gegeven, hoeft er geen nieuw compenserend water te worden gegraven.

Compensatie door recent gegraven water

Het wateroppervlak dat recent en vrijwillig is gegraven, kan worden ingezet voor compensatie die op grond van het eerste lid is voorgeschreven. Hierbij zijn echter twee belangrijke voorwaarden: (1) het water is niet gegraven om te voldoen aan een andere compensatieverplichting en (2) het water mag maximaal vijf jaar voor de melding voor het verhard zijn gegraven. Deze termijn van vijf jaar is ingebouwd, omdat Rijnland moet weten op welk waterbergend vermogen in een peilgebied blijvend kan worden gerekend.

Locatie van de compensatie

De invloed van nieuwe verharding is lokaal merkbaar. Om die reden is het belangrijk dat compenserend oppervlaktewater zo wordt aangelegd dat als gevolg van de toename aan verhard oppervlak geen peilstijgingen in de directe omgeving ontstaan.

Verharding in een peilafwijking

Soms wordt verharding aangelegd in hoogwatervoorziening of onderbemaling. Deze gebieden met een peilafwijking wateren veelal versneld af op aansluitende / omliggende peilvak. Om die reden moet toename aan verharding worden gecompenseerd in het peilvak waarop de peilafwijking afwatert.

Toelichting artikel 3: Gebruik maken van afname aan verharding

Als in een gebied niet langer dan 5 jaar terug verharding aanwezig is geweest, mag deze afname aan verharding gebruikt worden ter compensatie van de toename aan verharding. De verharding moet dan wel in hetzelfde peilvak gelegen zijn of binnen 5 km in een boezemgebied.

Als het waterstaatkundig toelaatbaar is, kan gebruik gemaakt worden van een afname aan verharding die tussen de 5 en 10 jaar geleden heeft plaatsgevonden. Of het waterstaatkundig toelaatbaar is, is afhankelijk van de peilstijging die ontstaat bij aanleg van de verharding zonder compensatie.

Toelichting artikel 4: Vrijstelling compensatieverplichting

Verhardingen waarvan wordt geïnfiltreerd(1)

Soms wordt verharding aangelegd waarvan de neerslag volledig wordt geïnfiltreerd in de bodem. Dit kan bijvoorbeeld wanneer gebruik wordt gemaakt van halfopen verharding of bij lijnvormige verhardingen, zoals fietspaden e.d. Deze stroken worden vaak zonder afvoeren aangelegd. Het water dat op deze verharding terecht komt, stroomt dan af naar de bodem en infiltreert hierin. Of alle neerslag kan infiltreren, is afhankelijk van de grondsoort en de afstand tot de verharding tot naast- of nabijgelegen oppervlaktewater. Als de neerslag volledig in de bodem infiltreert, hoeft niet te worden gecompenseerd. In de vergunning kunnen dan nog wel extra eisen worden opgenomen met betrekking tot de uitvoering. Wanneer gebruik wordt gemaakt van bijvoorbeeld een kratjessysteem, kan geen gebruik gemaakt worden van dit artikel. Dan moet regel 27 worden geraadpleegd.

Tijdelijke verhardingen (2)

Bij een tijdelijke toename aan verhard oppervlak kan alleen afgezien worden van de normaal gesproken noodzakelijke compensatie in de vorm van het graven van open water, wanneer dit niet leidt tot wateroverlast in de rest van het peilgebied.

Toelichting artikel 5: Compensatie door alternatieve waterberging

Soms kan worden ter compensatie een alternatieve waterberging worden aangelegd in plaats van het graven van oppervlaktewater. Of, en onder welke voorwaarden dit kan, is beschreven in regel 27 Alternatieve waterbergingen.

Toelichting artikel 5: Eisen in de vergunning

In de vergunning neemt Rijnland eisen op die nodig zijn om het functioneren van het watersysteem te borgen.

Omvang en locatie verharding en lozing (a en b)

Het is belangrijk dat de verharding plaatsvindt conform de vergunningaanvraag. Bij het beoordelen van de aanvraag is namelijk rekening gehouden met de omvang en locatie van de verharding en de locatie van het lozingspunt. Wanneer meer verharding wordt aangebracht, de verharding op een andere locatie of het lozingspunt op een andere locatie plaatsvindt, is het functioneren van het watersysteem niet geborgd.

Omvang en locatie waterberging (c)

De locatie van de compensatie is zeer belangrijk voor het borgen van het functioneren van het watersysteem. In de vergunning wordt daarom specifiek voorgeschreven waar de compensatie plaats moet vinden en hoe groot deze compensatie minimaal moet zijn.

Uitvoering (d)

Ook de uitvoering is een belangrijke fase. In de vergunning zullen daarom eisen over de uitvoering worden opgenomen. Hierbij zijn in ieder geval voorschriften over de volgorde van compenseren en het verharden. Uitgangspunt hierbij is dat eerst fysieke compensatie plaatsvindt voordat de verharding wordt aangebracht. Een andere werkwijze zou een tijdelijke vermindering van de bergingscapaciteit van het watersysteem betekenen en dat kan leiden tot lokale wateroverlast.